

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Montes vacabiles, vel non vacabiles. &c. Cap. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

sic pensio v. gr. quæ erat quinque pro centum, fiat quatuor, vel tria pro centum, si quis ita inquam fingat; peccatne cum obligatione restitutionis? Id certè solet in nostris Censibus Bullaribus passim occurrere, nam propterea in calce hujus Capituli id omittendum non fuit.

2. Respondeo. Quamvis sic fingens, prima facie, formaliter non videaris injustè agere, quia verè habes Jus redimendi Censum; tamen dico cum Delugo, a te sic fingentem injustè agere, & esse condemnandum ad restitutionem; extorquens enim consensum illum per fraudem, fingendo, te velle Censum redimere, cum tamen nolis, & aliquando ob earentiam pecuniæ, non possis. Cum igitur dolus tuus in hoc casu det causam contractui diminutionis Censui, obligaberis ad restitutionem, & ad rescissionem contractus, idque non ex eo, quod non habeas Jus, veluti remorum redimendi, sed eo, quod cum hoc Jure uti nolis (verè enim redimere non vis) ita dolosè agis, ut ejusmodi dolus det adæquatam causam contractui. Quod autem, quando dolus contrahentis dat causam contractui, invalidus sit contractus est doctrina communis, & nos illam explicuimus b ali-

b L.S. Do-
ral. tr. 3. §.
bi.
II. nu 15.
c Delugo
loc. cit.
d Thom.
Sanch.
Less. Castr.
Diana a
pud eun-
dem Delu-
go.

3. Addit Joannes c Delugo, Thomam d Sanchez, aliosque fortasse concessuros, ita fingentem non obligari ad restitutionem. explicò. Quæri solet, an metus de malo, quod Jure alicui infligi potest irritet contractum? verbi gratia. An, si tu sine animo exequendi commineris accusare, vel punire Petrum de delicto ab eo commisso, justè possis accipere proportionatam pecuniam, quam ipse tibi solvat, ne illum accuses, vel punias? Et prædicti quidem Doctores respondent, justè posse validamque esse solutionem, & justam, quia satis cedit Juri suo, qui, cum possit, in tui gratiam subit onus privandi se illa potestate, quam antea habebat: quam doctrinam probabilem esse fateatur num. 163. ipse Delugo, licet ipse cum Bonacina, & Molina illam non sequatur. Cum igitur Doctores prædicti id teneant in hoc casu de Accusatione, ideo Delugo dixit, idem fortasse eos esse putaturos de prædicta comminatione Redemptionis Censui.

4. Ego nihilominus constanter assero, eos non idem putaturos. Ratio est, quia aperta

apparet adesse disparitas, nam, qui fingit velle accusare, potest accusare, licet animum accusandi non habeat. Hanc igitur potentiam vendit: quare hic contractus non fundatur in dolo, sed subsistit in hac potentia, quæ venditur: At, qui fingit velle redimere, cum redimere verè nolit, vel non possit, nihil vendit, & nihil promittit: ex alia veid parte ejusmodi contractus diminutionis Censui innititur totus, ut dictum est, in dolo: ergo, &c. Quod si cum posses, velles, jam non esset fictio, unde nec injustitia, &c.

CAPUT VII.

An à Montibus, qui vulgo nominantur Vacabiles, vel non Vacabiles justè emantur Censui, seu pensiones annuæ?

1. PRæmittendum est Primò, hujusmodi Montes sic solere constitui Principes, vel Domini, vel Civitates ex Gabellis, Fructibus, seu Juribus suis solent singulis annis colligere certam quandam summam, seu redditus, quos omnes, vel certam partem, dicti Principes, vel Civitates constituunt aliis vendere: quare dividunt summam in varias partes, nimirum in decem, viginti, triginta, &c. ut sic hujusmodi redditus vendi facilius multis possint. Tota ergo hæc summa annuorum reddituum reposita pro pensionibus solvendis iis, qui emunt, vel emerunt, dicitur Mons; ipsi autem annui redditus vocantur Montes, qui aliquando denominantur à re supra quam pecuniæ accipiuntur, ut Mons Farinæ; Mons Carnium; Mons Vini: aliquando ab eorum Institutore, ut Romæ adest Mons Pius, Mons Sixtus, Mons Julius: aliquando à Causa, propter quam fuerunt instituti, ut Mons Pacis, Mons Fidei, &c.

Nota, singulas portiones, & pensiones horum reddituum appellari loca Montium, & eos, qui illas emunt, vocari Emptores locorum Montium.

2. PRæmittendum Secundò, Aliquos ex his dici Montes irredimibiles, quia empti sunt cum pacto, ut redimi non possint: aliquos redimibiles, quia Princeps, seu Dominus potest eos redimere, reddendo pecuniam capitalè iis, qui loca Montium emerunt: rursus, aliquos

quos dici Montes non Vacabiles, cum non pereant obitu ementis illos, sed transeant ad hæredes, aliquos Vacabiles, seu temporales, quia obitu Emptoris vacant; neque enim ad Hæredes transeant, sed redeunt ad Principem, seu Dominum.

3. Præmittendum Tertio, hos Montes, ut ex eorum explicacione cognovisti, nihil aliud esse, nisi speciem Censuum, sive perpetui, sive vitalitii, sive alterius conditionis ex iis, quos supra initio hujus Tractatus explicuimus, speciem, inquam, non fundantur in Gabellis, Juribusque fructiferis, ut modo dixi numero primo: cum cæterum Censuum in genere possint fundari super alia quæcunque bona fructifera, modo, quo supra cap. sexto paragr. præsertim 3. n. 2. explicatum est.

4. Quare, si ponas, aliquem Montem cetero bono fructifero, illi sanè illicitus omnino erit; Nam pensio, quæ annuatim recipitur, esset merum lucrum ex mutuo, quæ ipsissima est usura; nisi aliunde ex damno emergente, vel lucro cessante, vel simili titulo justificaretur, ut justificari supra diximus Montes Pieratis, & rectè notat in Montibus, de quibus hic loquimur Delu-
a supra
Tr. 1. de
Mutuo, &
Usura, 3.
go. b

5. His ad cognitionem Terminorum præpositis, assero, Montes esse licitos, sed, ut liciti sint, requirere conditiones quatuor. Prima est, ut reditus, seu loca, supra quæ fundantur pensiones, verè existant. Secunda, ut supra ejusmodi reditus nequaquam imponantur plures pensiones, quam ipse Mons contineat. Tertia, ut, si Mons pereat, pereant etiam pensiones, & loca: Si vero Mons pereat ex parte, etiam ex parte pereant pensiones, nam, ut supra vidimus, pereunte re, perit Censuum, seu

Jus in eo constitutum, præscindendo ab aliquo justo pacto, ut ex supradictis satis patet. Quarta, quæ certè est præcipua, quæque etiam colligitur, ex supradictis, ut, quando Montes sunt Vacabiles, dentur majores Pensiones, seu loca, quam, quando sunt non Vacabiles, seu perpetui, & ita sanè fert consuetudo, ut Vacabiles emanentur ad rationem novem, decem, & alicubi duodecim pro centum, non vacabiles vero ad rationem quinque, vel quinque cum dimidio.

6. Jam vero his conditionibus vallatos hos Montes licitos esse, manifestè probatur, nam sunt, & ipsi, quidam Censuum. Quemadmodum ergo in Censibus emitur Jus percipiendi annualem pensionem ex bonis fructiferis alterius, ita, qui ejusmodi loca emunt, Jus emunt percipiendi annuam pensionem ex bonis, & Juribus fructiferis dictorum Montium.

7. Adverte, eos, qui emerunt dicta Montium loca, posse aliis ea vendere pluris, vel minoris, quam ipsi emerunt: emerunt v. gr. aureis centum, sed vendere possunt centum, & quindecim, vel nonaginta, nempe, quia sequuntur naturam aliorum Censuum, qui, modo, quo superius docuimus, justè pluris, *c. supra c.* vel minoris venduntur, quando occurrunt *3. §. 2. &* plures, vel pauciores Emptores, undè crescit, *nu. 9.* vel decrescit pretium, vel, quando similes circumstantiæ pretium rei vendendæ, vel augent, vel diminuunt. Atque hæc de Censibus
 satis.

Finis Tractatus Secundis.

Aaaa 3

TRACTA-